

tid, og jeg tror, det vil mere det ærede Medlem, naar jeg bagefter fortæller ham, hvem vedkommende Mand var. Det var en Mand, som sad paa en af Nordsjællands bedste, allerfedeste Gaarde, og som netop i de allerbedste Aar for Landbruget sagde i en Samtale med mig og forskellige andre: Jeg vilde saamænd gerne bytte hele min dejlige Gaard bort, hvis jeg for Resten af mit Liv kunde faa sikret mig 1,200 Kr. i aarlig Indtægt. Men saa sagde hans Kone: Men Gud Hans, det er jo det, din Urtekræmmerregning udgør. Se, det var de Penge, der passerede ham, det var det, han saa. Alle de Masser af Værdier, der i øvrigt passerede hans Husholdning, havde han ingen Rede paa. Jeg vil derigennem vende tilbage til, hvad jeg i mit første Foredrag sagde om Landbrugernes Skatteansættelse. Jeg sagde udtrykkelig — det vil jeg gerne endnu en Gang understrege — at jeg ikke retter nogen Art af Beskyldning mod Landbrugerne for med Villie at ansætte deres Skatteindtægt for lavt. Jeg tror i det hele taget, at det store Flertal indenfor en hvilken som helst Stand her i Landet, man kan nævne, er hæderligt og samvittighedsfuldt. Det var saamænd heller ikke godt andet for Samfundet, ellers vilde det hænge daarligt sammen. Men det, jeg sagde, var kun dette — det vil jeg understrege meget stærkt — at det i Landbruget har sin store Vanskelighed at opgive sin Skatteindtægt korrekt. Et æret Medlem — jeg tror, det var det ærede Medlem fra Gudme (Ravn) — tog paa en meget pudsig og ganske bestikkende Maade de Bemærkninger, jeg sagde om Suppevisken, op og søgte, om jeg saa maa sige, at tage fat i den anden Ende af Suppevisken og give den tilbage til mig. Nu tror det ærede Medlem øjensynligt, at Hustruerne her inde i Byen overhovedet slet ikke have noget som helst at bestille; men det er en Ting for sig, det vil jeg ikke komme ind paa, det kommer slet ikke denne Sag ved. Men det ærede Medlem sagde: Denne Suppevisk er saamænd godt fortjent, for vedkommende Landmandskone gaar omkring og frembringer de Urter i Haven, som hun saa senere kan gaa ud og tage. Det lyder i og for sig meget bestikkende, men jeg vil dertil sige: Ja, men saa udfører hun et Arbejde, som ellers vilde kræve Betaling, kræve Arbejds løn, og skal Suppevisken ikke paa Regnskabet som Indtægt, saa skal den Indtægt, hun der ved fortjener, paa Regnskabet, saa man slipper alligevel ikke for Suppevisken, den

kommer enten som Suppevisk eller som Indtægt for Konen i Haven. Sagen er, at disse Forhold ere ganske dialektiske og meget vanskelige at trænge til Bunds i, og andet og mere har jeg ikke villet sige. Den ærede politiske Medarbejder ved Dagbladet „Riget“ gjorde i en Samtale med mig — ja, giv Agt, jeg konfererer ogsaa med „Riget“, saa intim er altsaa Alliancen! — opmærksom paa en Ting, som jeg maa indrømme har megen Vægt. Han sagde: Lad os tage to Mænd, som sidde paa Gaarde af samme Størrelse og med Jord af samme Bonitet, og se saa, hvor forskelligt Udbytte disse to Landmænd kunne faa ud af disse Gaarde; det ligger simpelthen i, at den ene Mand er en meget dygtig Mand, den anden mindre dygtig, og er der noget Erhvervsomraade, hvor svigtende Dygtighed hævner sig, er det Landbruget, og omvendt, er der noget Erhvervsomraade, hvor den personlige Dygtighed spiller en stor Rolle, er det Landbruget. Embedsmanden, hvad enten han er en Smule mere dygtig eller en Smule mindre dygtig, har sine bestemte Lønsatser, og efterhaanden som han bliver ældre, stiger Indtægten, selv om han er nok saa stor en Klodrian; Fagforeningsarbejderne ere ogsaa nogenlunde ligestillede indenfor de forskellige Klasser; enten de ere mere eller mindre dygtige, lønnes de alle efter en bestemt Priskurant. Saaledes er Forholdet i mangfoldige Tilfælde, indtil man kommer op til de højeste Sfærer, de store Ledere af kommercielle og industrielle Foretagender; der gælder det ligesom for Landbruget, at det personlige Indskud har uhyre meget at sige. Jeg maa tilstaa, at denne Bemærkning slog mig, og den kaster noget Lys over de Betragtninger, som det ærede Medlem fra Bjerre (Jørgen Jensen) fremsatte om, at Landbruget — over en Bank taget — har vanskeligt ved at give saa stor en Rente som andre Erhverv. Grunden er den, at der kræves et større Indskud af Evne til at disponere end i mange andre Erhverv, idet i Virkeligheden et Landbrug i moderne Forstand er blevet en ganske sammensat Ting. Nu vel, dette forstaar jeg, jeg kan saa godt se, at der er noget overordentlig rigtigt deri, man skal jo lære, saa længe man lever, og det har været et Omraade, som for mig har ligget noget fjernt, men jeg vil gerne modtage Belæring paa disse Omraader. Og samtidig maa jeg have Lov til at sige, at det er et Omraade, hvor man kan tale ganske sagligt og roligt, her er ikke noget politisk os imellem, vi